

ผลการสอน โดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ต่อเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล
ของนักศึกษาพยาบาล

นางสาวเพ็ญวรรณ มหาผล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-306-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF TEACHING BY SYMBOLIC MODELING
ON ATTITUDE TOWARD NURSING PRACTICE
OF NURSING STUDENTS**

Miss Penwan Mahaphol

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-306-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ต่อเจตคติในการฝึกปฏิบัติการ
พยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

โดย นางสาวเพ็ญวรรณ มหาผล

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เพื่อวรรณ มหาผล : ผลการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ต่อเจตคติในการฝึกปฏิบัติ
การพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล (EFFECTS OF TEACHING BY SYMBOLIC
MODELING ON ATTITUDE TOWARD NURSING PRACTICE OF NURSING
STUDENTS.) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.จินตนา อุณิพันธุ์ , 108 หน้า. ISBN 974-636-306-9.

การวิจัยที่ทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอน โดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ต่อเจตคติในการ
ฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และเปรียบเทียบเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษากลุ่มที่
ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลในหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี จำนวน 60 คน ได้จาก
การคัดเลือก และจัดแบ่งเข้ากลุ่มโดยเลือกผู้ที่มีคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลตั้งแต่เปอร์เซนไทล์ที่ 75
ลงมา และสุ่มเข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คนเท่ากัน

กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยนี้ วิธีการสอนประกอบ
ด้วยขั้นตอนการนำเสนอตัวแบบ ขั้นตอนปราชญ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและขั้นสรุปผล ส่วนกลุ่มควบคุมอยู่ในสถาน-
การณ์การเรียนการสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบวัดเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่สร้าง
ขึ้นตามแนวคิดของ Fishbein and Ajzen ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ เจตคติต่อผู้ป่วย เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วย เจตคติ
ต่อการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาลภาคปฏิบัติ และ 2) แผนการสอนและวิดิทัศน์ที่สร้างโดยใช้พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
ความเชื่อ ในการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งสัมพันธ์กับความเชื่อต่อผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วยและการเรียนรู้วิชาชีพพยาบาล
ภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล เครื่องมือทุกชุดสร้างโดยผู้วิจัยและผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ค่าความ
เที่ยงของแบบวัดเจตคติในแต่ละส่วน เท่ากับ .75, .63 และ .63 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. เจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทั้ง 3 ส่วนของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกัน
2. เจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทั้ง 3 ส่วนของนักศึกษาพยาบาลหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างตัวแบบ การใช้ตัวแบบในการเรียนการสอน ตลอดจนการวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลและการพัฒนาบุคลากรพยาบาล

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติต เพื่อวรรณ มหาผล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C886088 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: SYMBOLIC MODELING / ATTITUDE / NURSING PRACTICE

PENWAN MAHAPHOL : EFFECTS OF TEACHING BY SYMBOLIC MODELING ON ATTITUDE TOWARD NURSING PRACTICE OF NURSING STUDENTS. THESIS

ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 108 pp. ISBN 974-636-306-9.

The purposes of this quasi-experimental research were to study effects of teaching by symbolic modeling on attitude toward nursing practice of nursing students and to compare attitude toward nursing practice of nursing students who received teaching by symbolic modeling and those who received regular teaching method. Research samples consisted of sixty first-year nursing students of Boromratchonnee Sapisittiprasong Ubonratchathanee Nursing College who had attitude score less than percentile 75. Subjects were randomly assigned into one experimental and one control group. There were 30 students in each group.

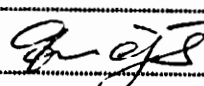
The experimental group received teaching by using symbolic modeling for 4 weeks, this method was consisted of 3 steps : presenting the models, discussion and conclusion. Two research instruments which were developed by the researcher and tested for the content validity, were a teaching plan using symbolic modeling and an attitude test. The symbolic model was in the video format in which its content was related to patients, nursing care and nursing practice. The attitude tests consisted of three parts which were attitude toward patients, toward nursing care and toward nursing practice were developed according to guidelines described by Fishbein and Ajzen. The reliability of three attitude tests were .75, .63 and .63, respectively.

Major findings were as followed :

1. There were no statistically significant difference between attitude toward nursing practice in all three parts of nursing students before and after the experiment.
2. There were no statistically significant difference between attitude toward nursing practice in all three parts after the experiment of nursing students in the experimental group and the control group.

Several recommendations regarding symbolic model construction, teaching by symbolic modeling and attitude development in nursing education and nursing personnel development were derived from this study.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... เพ็ญวรรณ มานาค
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ชูนิพันธุ์ ที่ช่วยสนับสนุน ชี้แนะให้ข้อคิดเห็นและเป็นกำลังใจที่ตีมาโดยตลอด ทำให้งานสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยนรีเวชกรรม 1 โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี ที่ได้เอื้อเฟื้อในการถ่ายทำวิดีโอ ขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ตลอดจนนักศึกษาพยาบาลที่เกี่ยวข้องทุกคนสำหรับความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัว คุณนฤมล สิงห์คงและกลุ่มเพื่อนที่ช่วยเป็นกำลังใจผลักดันให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

เพ็ญวรรณ มหามล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	5
สมมติฐานงานวิจัย.....	6
ขอบเขตของงานวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เจตคติกับการพยาบาลศึกษา.....	9
เจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล.....	14
การพัฒนาเจตคติ.....	23
การสอนโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3. วิธีดำเนินงานวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	83
รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	92
ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	93
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
ภาคผนวก ง. คะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล.....	106
ประวัติผู้วิจัย.....	108

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผู้ป่วย.....	53
2 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย.....	54
3 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย.....	55
4 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า \pm ของคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติ การพยาบาล ก่อนทดลองและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	72
5 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติ การพยาบาลและค่า \pm ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างระยะก่อน และหลังทดลอง.....	73
6 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติ การพยาบาลและค่า \pm จำแนกเป็นรายด้าน ในระยะก่อนและหลังทดลอง ของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง.....	73
7 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติ การพยาบาลและค่า \pm จำแนกเป็นรายด้าน ในระยะก่อนและหลังทดลอง ของนักศึกษาในกลุ่มควบคุม.....	74
8 คะแนนเจตคติในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลก่อนและหลังการทดลอง ค่า GPA. ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	106